

Kommunal- og regionaldepartementet

Postboks 8112 Dep

0032 Oslo

Høringsuttalelse - Revidert forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning

Vi viser til høringsbrev av 1.9.08 om ovennevnte.

Fylkesutvalget i Buskerud behandlet forslaget til revidert forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning i sitt møte 19.11.08. Fylkesutvalget vedtok:

”Buskerud fylkeskommune støtter endringene i revidert forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning.”

Saksfremlegget følger vedlagt.

Med hilsen

Per Øystein Bentstuen e f
Rådgiver

Vedlegg

- 1 Høringsuttalelse – revidert forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning
- 2 Gjeldende finansreglement

POST ADRESSERES IKKE TIL ENKELTPERSONER

Postadresse
BUSKERUD FYLKESKOMMUNE
Fylkeshuset
N-3020 Drammen

Besøksadresse
E-postadresse
Postmottak@bfk.no

Telefon
32 80 85 00
Internett
www.bfk.no

Telefaks
32 80 85 08

Bankkonto
2200.07.13523
Foretaksregisteret
NO 964 951 373

Vår saksbehandler
Per Øystein Bentstuen, tlf 32808768

Saksgang:

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Fylkesutvalget	93/08	19.11.2008

Høringsuttalelse – revidert forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning

Vedlegg

1 Gjeldende finansreglement

Kommunal- og regionaldepartementet har fremmet forslag til revidert forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning, i hovedsak på bakgrunn av Terra-saken. Høringsfristen er 1. des. 08.

Forslag:

Buskerud fylkeskommune støtter endringene i revidert forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning.

Buskerud fylkeskommune, 4.11.2008

Matz Sandman
fylkesrådmann

Bakgrunn for saken

Terra-saken har satt fokus på regelverket for kommunal finansforvaltning. Regjeringen er opptatt av at det samme ikke skal kunne skje i fremtiden.

Departementet skriver i sitt høringsbrev:

”Forslaget til nye regler for finansforvaltning legger opp til en noe strammere praksis enn det som er gjeldende praksis ved at kommunenes og fylkeskommunenes forvaltning må samsvare med egen kunnskap om finans og at kravene til rapportering til kommunestyret og fylkestinget er betydelig styrket. De foreslåtte endringene i den nye forskriften bidrar også til å tydeliggjøre reglene som ligger i dagens regelverk. Ansvarsdelingen mellom kommunestyret/fylkestinget og administrasjonen, behovet for risikovurdering og risikohåndtering og behovet for rapportering til kommunestyret, er særlig presisert.”

Buskerud fylkeskommune har allerede et finansreglement som er noe strammere i retningslinjene enn minimumskravene i gjeldende forskrift. Endringene som er foreslått, får derfor ikke vesentlig betydning for fylkeskommunens reglement. Det er presisert noen oppgaver som fylkestinget selv må ivareta, og fylkestingets ansvar for finansforvaltningen er noe presisert. Fylkesrådmannen ser at rapporteringen til fylkestinget må utvides noe, bl.a. når det gjelder risikovurdering og håndtering av risiko. Forskriften er fortsatt en "rammeforskrift" hvor fylkestinget selv må vedta retningslinjer og rammer for fylkeskommunens finansforvaltning. Fylkeskommunens selvråderett over egen finansforvaltning er beholdt. Det foreslås ingen endringer i bruk av finansielle instrumenter etc.

Premisser og problemstillinger

Ny forskrift skal erstatte eksisterende forskrift nr 299 av 3.5.2001, og oppbygging er i det vesentligste det samme. Det er gjort en del redaksjonelle og språklige endringer som fylkesrådmannen anser er til det bedre. Fylkesrådmannen har ikke kommentert disse endringene.

§ 1 presiserer at finansreglementet skal gjelde all virksomhet i fylkeskommunen, inkl kommunale foretak etter kapittel 11 og interkommunale samarbeid etter § 27. Dette får ingen virkning på fylkeskommunen da våre foretak ikke har egen finansforvaltning. All finansforvaltning utføres av fylkesrådmannen.

§ 2 har nå fått inn setning om at finansreglementet skal vedtas på nytt minst én gang i hver fylkestingsperiode. Videre sier forslaget at nytt vedtak bør baseres på en evaluering av eksisterende reglement. Fylkesrådmannen har fom 2009 lagt opp til at finansreglementet følger handlingsprogrammet, slik at fylkestinget i prinsipp vedtar dette på nytt hvert år slik de gjør med budsjettreglementet.

Forslag til ny § 3 inneholder bestemmelse om at fylkestinget selv skal ta stilling til prinsipielle spørsmål om finansforvaltningen. Tidligere kunne dette delegeres. Dette er gjort for å få en klarere ansvarsfordeling mellom administrasjon og fylkesting.

Videre sier forslag til ny § 3 at reglementet skal baseres på kommunens eller fylkeskommunens egen kunnskap. Dette betyr at finansreglementet skal tilpasses kompetansenivået til fylkestinget og administrasjonen. Indirekte betyr dette også at det ikke er tillatt å ha et finansreglement som tillater transaksjoner som fylkestinget og administrasjonen ikke forstår omfanget av og/eller risikoen ved. I Terra-saken er det helt klart at de som foretok transaksjonene på vegne av kommunene ikke forstod risikoen ved de transaksjoner som ble gjort. Fylkesrådmannen mener at dette er et godt prinsipp å følge, og vil påpeke at dagens finansreglement er innenfor fylkeskommunens (administrasjonens) kompetansenivå om finansforvaltning.

Forslag til ny § 4 inneholder regler om innholdet i finansreglementet. Det nye i forskriften er at det nå spesifikt står at reglementet skal inneholde regler om hvordan avvik fra finansreglement skal behandles. Dette er allerede tatt inn i fylkeskommunens finansreglement i del 1 punkt 6.

§5 i ny forskrift presiserer nå at uavhengig organ skal vurdere om finansreglementet i seg selv setter rammer som er innenfor forskrift og lovverk. Det som kan bli krevende, på generelt grunnlag, er at uavhengig organ også må kommentere om de anser at finansreglementet har

tatt hensyn til kommunens egen kompetanse, finansielle kapasitet og behov. Dette vil sannsynligvis være størst problem i kommuner som ikke har egne ansatte med finanskompetanse, men som har vesentlig finansiell kapasitet. For Buskerud fylkeskommune ser ikke fylkesrådmannen dette som en vesentlig problemstilling.

§ 6 sier at administrasjonen skal rapportere til fylkestinget minst 2 ganger i året, og at det skal utarbeides en årsrapport. Dette gjøres allerede i Buskerud fylkeskommunen ved at en rapport vedlegges tertialrapportene, og det utarbeides en finansrapport til behandling i fylkestinget som egen sak, normalt i april-tinget. I tillegg omtales området i årsrapport.

§ 7 inneholder regler om innholdet i rapporteringen fra administrasjonen til fylkestinget. Denne inneholder noen flere elementer enn det som fylkesrådmannen rapporterer til fylkestinget i dag, bl.a. om løpetid og innløsningsverdi for passiva og noe mer utdyping av forskjell mellom markedsrente og egne rentebetingelser på aktivasiden. Fylkesrådmannen ser at dette er informasjon som fylkestinget kan ha behov for å få.

§ 8 (§ 4 i gammel forskrift) inneholder krav om at fylkestinget selv skal påse at det er etablert betryggende rutiner for å vurdere finansiell risiko. Det nye er at fylkestinget selv får plikt til å påse at rutinene faktisk etterleves. Uavhengig organ skal fortsatt vurdere rutinebeskrivelsene for dette. Fylkesrådmannen vil i tilfelle endre sin rapporteringsrutine slik at omtale av risiko får en mer sentral plass i rapporteringen.

§ 9 (ikrafttredelse) sier at fylkestinget må vedta eventuelle endringer i eget finansreglement senest 6 måneder etter at forskriften trer i kraft.

Konklusjon

Fylkesrådmannen ser behovet for å presisere ansvar og rammer i finansforvaltningen etter de hendelser vi har sett de siste årene. Han er positiv til at kommunens selvvråderett er godt ivarettatt i forslaget, og at det ikke gjøres inngripen i kommunenes handlingsfrihet i finansforvaltningen.

Lenker til andre dokumenter i saken:

Forslag til ny forskrift:

http://www.regjeringen.no/upload/KRD/Vedlegg/KOMM/horinger/Forskrift_finansforvaltnin g/Horing_ny_finansforskrift.pdf

Eksisterende forskrift:

<http://www.lovdata.no/cgj-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-20010305-0299.html>

Fylkeskommunens finansreglement:

http://www.bfk.no/getfile.aspx/document/epcx_id/652/epdd_id/2553

Reglement for finansforvaltning i Buskerud fylkeskommune

Plasserings- og lånestrategi

Vedtatt av fylkestinget 24.10.2001,
med endring vedtatt i fylkestinget
04.12.2002, 28.04.2004 og 26.04.2006

Gjennomgått av fylkesrevisjon 01.10.2001 og 03.04.2006

STYRINGSARKET	4
GENERELT	4
RAMMER FOR FORVALTNING AV LÅNEPORTEFØLJE OG LÅNEOPPTAK	4
RAMMER FOR PLASSERING AV LIKVIDITET BEREGNET TIL DRIFTSFORMÅL	4
INNLEDNING	6
DEL 1. GENERELLE BESTEMMELSER	6
1. MÅLSETTING.....	6
2. RAMMER FOR FORVALTNINGEN	6
2.1 <i>Kontantstrømmer</i>	6
2.2 <i>Risikoformer og -profil</i>	6
3. KRAV TIL AVKASTNING	7
4. FULLMAKTER OG ANSVARSFORHOLD.....	7
5. RAPPORTERING OG KONTROLL	7
6. AVVIK FRA REGLEMENTET	7
DEL 2. RAMMER FOR FORVALTNING AV LÅNEPORTEFØLJE OG LÅNEOPPTAK	8
1. RAMMER FOR LÅNEOPPTAK	8
2. FORVALTNING AV LÅNEPORTEFØLJEN	8
2.1 <i>Tidspunkt for låneopptak, valg av låneinstrumenter, anbud</i>	8
2.2 <i>Avdragsprofil</i>	8
2.3 <i>Rentesikringsinstrumenter og rentebinding</i>	8
2.4 <i>Kjøp av egne sertifikater og obligasjoner</i>	8
3. RAPPORTERING	8
DEL 3. RAMMER FOR PLASSERING AV LIKVIDITET BEREGNET TIL DRIFTSFORMÅL	9
1. PLASSERINGSRAMME OG -INSTRUMENTER	9
1.1 <i>Plasseringsramme</i>	9
1.2 <i>Plasseringsinstrumenter</i>	9
1.3 <i>Rentesikringsinstrumenter</i>	10
1.4 <i>Etiske retningslinjer for plasseringer</i>	10
1.5 <i>Aktiv forvaltning</i>	10
2. RENTEBINDING PÅ PLASSERINGENE	10
3. RAPPORTERING	10
DEL 4. RAMMER FOR FORVALTNING AV FINANSIELLE AKTIVA ADSKILT FRA MIDLER BEREGNET FOR DRIFTSFORMÅL	11
1. INNLEDNING.....	11
2. MÅLSETTING.....	11
3. PLASSERING	11
4. FULLMAKTER OG ANSVARSFORHOLD.....	11
5. RAPPORTERING OG KONTROLL	11
DEFINISJONER.....	11

Styringsarket

Generelt

- Mål: Lave og forutsigbare netto finansutgifter, lav risiko og høy likviditet. Lav risiko er viktigere enn høy avkastning (del 1-1, 1-2.2 og 1-3).
- Fullmakt: Fylkesrådmannen har det daglige ansvaret for forvaltning av plasseringer og innlån (1-4). Plasseringer kan gjøres av to fullmaktshavere.
- Rapportering: Det rapporteres til fylkestinget i års- og tertialrapportene. I sammenheng med avleggelse av årsregnskapet utarbeides en egen rapport om finansforvaltningen til fylkestinget. Buskerud kommunerevisjon IKS vurderer forvaltningen. Vurderingen vedlegges finansrapporten til FT (1-5).

Rammer for forvaltning av låneportefølje og låneopptak

- Låneopptak og låneforvaltning må gjøres med bakgrunn i fylkestingets vedtak om låneopptak (2-1).
- Ved låneopptak skal anbud benyttes. Hvis særlige grunner taler for det kan prinsippet om anbud fravikes (2-2.1).
- Minst 1/3 av låneporteføljen skal ha flytende rente (inntil ett år) og minst 1/3 skal ha fast rentetilknytning (over ett år). (2-2.3)
- Gjennomsnittlig rentebindingstid skal være 1-4 år (2-2.3).
- Et enkelt lån skal ikke utgjøre mer enn 30 % av låneporteføljen, men det kan likevel være på inntil 400 mill. kr. (2-2.3)

Rammer for plassering av likviditet beregnet til driftsformål

- Maksimalgrensen for plassering utenfor konsernkontoen, er at forventet minimumssaldo på konsernkontoen ikke skal være lavere enn 40 mill. kr i plasseringsperioden, etter at plasseringen er foretatt. I tillegg er øvre grense for plassering 200 mill. kr (3-1.1).
- Plasseringene skal kunne gjøres tilgjengelige på konsernkontoen innen tre virkedager (3-1.2).
- Gjennomsnittlig rentebindingstid for plasseringer skal ikke overstige 12 måneder. (3-2).
- Fondsplasseringer kan kun foretas i norske obligasjons- og pengemarkedsfond. Fond kan inneholde inntil 20 % andel ansvarlige lån og inntil 20 % andel papirer med utenlandske utstedere, men det må ikke ligge noe valutarisiko i disse (3-1.2).
- Plasseringer i enkeltpapirer kan kun foretas i bankinnskudd og norske rentebærende papirer, men ikke ansvarlige lån og grunnfondsbevis (3-1.2).
- For direkte eie av verdipapirer settes ytterligere begrensninger i prosent av maksimal grense for plasseringer, samt maksimalbeløp pr. verdipapir, som vist i tabellen nedenfor. Uavhengig av %-grensene nedenfor kan likevel oppgitt maksbeløp plasseres i sektoren.

Maksimalrammer pr. sektor:

Sektorer	Maks. % for sektoren	Maks. beløp pr. papir
a) Stat	100 %	50 mill. kr
b) Bank	100 %	50 mill. kr
c) Kommune/-garanti	50 %	40 mill. kr
d) Statsselskaper	40 %	40 mill. kr
e) Industri	25 %	30 mill. kr

- a) Stat og statsgaranterte lån utstedt av norske statsforetak.
- b) Bankinnskudd og verdipapirer i finansinstitusjoner med forvaltningskapital over NOK 5 milliarder, og minimum egenkapital tilsvarende det til enhver tid gjeldende krav fra norske myndigheter, for tiden 8 %.
- c) Kommune/-garanti: Fylkeskommuner og kommuner, eller lån til virksomheter garantert av fylkeskommune eller kommune.
- d) Statsselskaper: Selskaper som er 100 % eid av staten.
- e) Industri: Det kan plasseres i rentebærende verdipapirer utstedt av industriselskaper som minimum er ratet med BBB (tilsvarer risikoen til gjennomsnittet av norske banker).

Plasseringer i selskaper som ikke er ratet, kan gjøres etter særskilt vurdering av selskapene av fylkeskommunens kontakter i finansmarkedet, og av de som har fått fullmakt til å foreta plasseringer.

Innledning

Reglementet er utarbeidet med utgangspunkt i forskrift fra Kommunal- og regionaldepartementet om kommuner og fylkeskommuners finansforvaltning, med hjemmel i lov av 25. september 1992 nr 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven), §§ 50 og 52.

Del 1 i dokumentet inneholder målsettingen med finansforvaltningen, generelle rammer for forvaltningen herunder omtale av risiko, fullmakter og rutiner for rapportering.

Del 2 omhandler låneopptak og forvaltning av låneporteføljen.

Del 3 tar for seg rammer for plasseringer av likviditet beregnet for driftsformål (driftslikviditet), inkludert diverse fond og ubrukte lånemidler.

Del 4 omhandler forvaltning av finansielle aktiva adskilt fra Buskerud fylkeskommunes likviditet beregnet til driftsformål.

Del 1. Generelle bestemmelser

1. Målsetting

Målsettingen med finansforvaltningen i Buskerud fylkeskommune er lave og forutsigbare netto finansutgifter. Finansforvaltningen skal legge vekt på lav finansiell risiko og høy likviditet. For å oppnå dette skal forvaltningen baseres på følgende prinsipper:

- Innenfor overordnede rammer for forsvarlig risiko og likviditet, tilstrebe en forutsigbar og tilfredsstillende avkastning av de forvaltede midler.
- Tilsvarende tilstrebe en best mulig sammensetning av låneporteføljen. Porteføljen skal både ivareta krav til lavest mulig netto renteutgifter og krav til forutsigbarhet i renteutgiftene.
- Forvaltning av driftslikviditet, låneportefølje og gjennomføring av låneopptak skal sees i sammenheng.
- Forvaltning av langsiktige finansielle aktiva, adskilt fra fylkeskommunens midler beregnet for driftsformål, skal skje etter de samme overordnede prinsippene som øvrig likviditet, men tilpasset midlenes tidsperspektiv.

2. Rammer for forvaltningen

2.1 Kontantstrømmer

Ved forvaltning av driftslikviditet skal det tas hensyn til den forventede likviditetsutviklingen for fylkeskommunen. Ved opptak av nye lån og refinansiering av eksisterende lån skal det tas hensyn til utviklingen i likviditeten det nærmeste året, samt de langsiktige rammene i det vedtatte handlingsprogrammet.

Ved forvaltning av langsiktige finansielle aktiva, adskilt fra fylkeskommunens midler beregnet for driftsformål, bør man ta utgangspunkt i de langsiktige rammene i vedtatt handlingsprogram.

2.2 Risikoformer og -profil

Risikoprofilen for finansiell risiko skal være moderat med fokus på å minimere virkningen av endringer i finansmarkedene på fylkeskommunens finansielle stilling. Ved håndtering av de ulike formene for finansiell risiko skal følgende prinsipper legges til grunn (se definisjoner bakerst):

- Kredittrisiko skal i størst mulig grad reduseres ved at kravet til lav risiko er viktigere enn ønsket om høy avkastning. Dette oppnås ved å plassere i papirer av høy kvalitet som er utstedt av kjente og velrenommerte aktører i finansmarkedet.
- Likviditetsrisiko skal være lav da fylkeskommunen på kort varsel må kunne benytte midlene til ordinær drift eller investeringer. Dette oppnås ved utarbeidelse av likviditetsbudsjett som følges opp ukentlig. Ved plasseringer i verdipapirer skal plasseringene kunne gjøres tilgjengelig på konsernkonto innen tre virkedager.
- Buskerud fylkeskommune kan eksponere seg for noe renterisiko, men innenfor finansreglementets grenser.
- Buskerud fylkeskommune skal ikke ta valutarisiko.

- Systematisk risiko skal være lav ved å binde rente på lån, bruke rentesikring, spre plasseringer og lån på ulik løpetid og, i den grad finansreglementets rammer tillater dette, i ulike markeder.
- Usystematisk risiko skal i størst mulig grad elimineres ved plassering i papirer av høy kvalitet og ved å spre plasseringene i forhold til de begrensningene som fremgår av dette reglementet.
- Ekstern og intern administrativ risiko skal være lav ved at Buskerud fylkeskommune kun benytter seg av solide, seriøse og velrenommerte forvaltere og informanter i finansmarkedet.

3. Krav til avkastning

Kravet til avkastning må avveies mot den risiko som er akseptabel jfr. finansiell risiko i pkt. 2.2 ovenfor.

Buskerud fylkeskommune lar kravet til lav risiko være viktigere enn ønsket om høy avkastning. Avkastningen på plasseringer måles mot renten i det korte pengemarkedet – en måneds NIBOR.

4. Fullmakter og ansvarsforhold

Fylkestinget skal vedta:

- Endringer i finansreglementet.
- Ramme for årets låneopptak.
- Rammer og fullmakter for forvaltning av finansielle aktiva adskilt fra midler beregnet til driftsformål.

Fylkesrådmannen har det daglige ansvaret for forvaltningen av plasseringer og innlån. Ansvaret omfatter:

- Myndighet til oppta lån, i henhold til vedtak i fylkestinget, undertegne prospekter, refinansiering/sammenslåing av løpende lån, godkjenne lånevilkår, binde rente og inngå avtaler om bruk av rentesikringsinstrumenter.
- Myndighet til å plassere driftslikviditet, inngå avtale om aktiv forvaltning, herunder gjennomføre anbudsrunder, velge forvalter og utarbeide forvaltningsmandat i henhold til rammene i dette reglementet.

5. Rapportering og kontroll

Rapportering skal gjøres til fylkestinget tre ganger i året i forbindelse med års- og tertialrapportene.

Rapporteringen skal inneholde:

- Oversikt over plasseringer i rentebærende papirer, herunder portefølje under aktiv forvaltning og andeler i pengemarkeds- og obligasjonsfond.
 - Avkastning, løpetid, rentefølsomhet og rentebindingstid.
- Oversikt over fylkeskommunens låneportefølje med gjennomsnittlig effektiv rente inkludert eventuelle kontrakter for rente- og valutasikring, fordeling mellom fast og flytende rente og løpetid i låneporteføljen.
- En vurdering av resultatene av finansforvaltningen i perioden.

Fylkesrådmannen har ansvaret for å stille krav til den løpende rapportering fra forvaltere, bankforbindelse og lånegivere. Rapporter fra eksterne forvaltere skal minimum innhentes månedlig.

I sammenheng med avleggelse av årsregnskapet skal det utarbeides en egen rapport om finansforvaltningen til fylkestinget. Rapporten skal i prinsippet omfatte alle deler av fylkeskommunens finansforvaltning, herunder resultater, vurdering av instrumenter og forslag til endringer i reglementet.

I tillegg skal det innhentes en uavhengig vurdering av finansforvaltningen i Buskerud fylkeskommune. Denne vurderingen skal gjøres av Buskerud Kommunerevisjon IKS eller annen uavhengig instans med tilstrekkelig faglig kompetanse. Vurderingen skal omfatte alle sider av finansforvaltningen som omfattes av dette reglementet. Vurderingen vedlegges administrasjonens rapport til fylkestinget.

6. Avvik fra reglementet

Dersom det skjer vesentlige endringer i finansmarkedene, eller i fylkeskommunens økonomi, som gjør det nødvendig å foreta tilpasninger av fylkeskommunens eksponering i plasseringer og låneportefølje, kan fylkesrådmannen avvike fra dette reglementet. Fylkesrådmannen avgjør om avvik skal rapporteres utenom ordinær rapportering i tertial- og årsrapport.

Del 2. Rammer for forvaltning av låneportefølje og låneopptak

1. Rammer for låneopptak

Låneopptak gjennomføres i henhold til fylkestingets vedtak. Låneopptak kan ikke gjennomføres i utenlandsk valuta.

2. Forvaltning av låneporteføljen

Forvaltningen av låneporteføljen skal sees i sammenheng med forvaltningen av Buskerud fylkeskommunes likviditet beregnet til driftsformål.

2.1 Tidspunkt for låneopptak, valg av låneinstrumenter, anbud

Tidspunktet for låneopptak vurderes med hensyn til forventet likviditetsutvikling og forventninger om renteutviklingen. Det må vurderes hvilke låneinstrumenter som skal benyttes. Råd innhentes fra fylkeskommunens kontakter i finansmarkedet.

Markedets gunstigste betingelser søkes oppnådd gjennom en begrenset innhenting av konkurrerende lånetilbud fra ulike aktører i markedet. Hvis særlige grunner taler for det kan prinsippet om anbud fravikes. (Eksempel på et slikt tilfelle kan være forskuttering av statlige tilskudd, ved egenfinansiering av spesielle prosjekter eller i spesielle konkurransesituasjoner.)

2.2 Avdragsprofil

Lån kan tas opp som serielån, annuitetslån eller bulletlån (lån uten avdrag). Størrelsen på årlige avdrag skal minimum være slik at gjenstående løpetid for samlet gjeldsbyrde ikke overstiger den veide levetiden for anleggsmidlene ved siste årsskifte, jfr. kommunelovens § 50 nr. 7. Eventuell belastning av avdrag som ikke betales, skal avsettes til kortsiktig gjeld.

2.3 Rentesikringsinstrumenter og rentebinding

For å styre renterisiko kan det benyttes rentesikringsinstrumenter. Disse kan kun benyttes i kombinasjon med en underliggende låneavtale eller planlagt låneopptak som er vedtatt av fylkestinget.

Minst 1/3 av låneporteføljen skal ha flytende rente (inntil ett år) og minst 1/3 skal ha fast rentetilknytning (over ett år). Gjennomsnittlig rentebindingstid skal være 1 – 4 år.

Et enkelt lån skal ikke utgjøre mer enn 30 % av fylkeskommunens samlede låneportefølje, men det kan likevel være på inntil 400 mill. kr.

2.4 Kjøp av egne sertifikater og obligasjoner

Buskerud fylkeskommune kan kjøpe egne utstedte sertifikater og obligasjoner som et ledd i styring av renterisiko. Dette må sees i sammenheng med forventet likviditetsutvikling.

3. Rapportering

Rapportering gjennomføres i henhold til del 1, pkt. 5.

Del 3. Rammer for plassering av likviditet beregnet til driftsformål

1. Plasseringsramme og -instrumenter

1.1 Plasseringsramme

Prognose for forventet likviditetsutvikling i budsjettåret er utgangspunktet for rammene for plassering av fylkeskommunens driftslikviditet.

Maksimalgrensen for plassering utenfor konsernkontoen, er at kontoens forventede minimumssaldo ikke skal være lavere enn 40 mill. kr i plasseringsperioden, etter at plasseringer er foretatt. I tillegg settes en øvre grense for totale plasseringer på 200 mill. kr. Eventuelle kjøp av egne sertifikater og obligasjoner er ikke inkludert i grensen for plasseringer.

1.2 Plasseringsinstrumenter

Plasseringer kan ikke gjøres i aksjer og/eller grunnfondsbevis. Plasseringene skal kunne gjøres tilgjengelig på konsernkonto innen tre virkedager.

Plasseringer i fond

Plassering kan kun foretas i norske *obligasjons- og pengemarkedsfond* som forvaltes av et velrenommert forvaltningsselskap, og som tilfredsstiller Kredittilsynets regelverk. Fond kan inneholde inntil 20 % andel ansvarlige lån. Fond kan ha inntil 20 % andel papirer med utenlandske utstedere, men det må ikke ligge noe valutarisiko i disse.

Buskerud fylkeskommunes andel i fondet skal ikke overstige 10 %. Det skal ikke være begrensninger på uttak i fondet.

Plasseringer i enkeltpapirer

Buskerud fylkeskommune skal ikke plassere likviditet beregnet til driftsformål i andre instrumenter enn *bankinnskudd og norske rentebærende papirer*. Plassering kan gjøres som *tidsinnskudd* i norske spare- og forretningsbanker og utenlandske bankers avdelingskontorer i Norge. Plasseringer kan ikke gjøres i ansvarlige lån og grunnfondsbevis.

For *direkte eie av verdipapirer* settes ytterligere begrensninger i prosent av maksimal grense for plasseringer, samt maksimalbeløp pr. verdipapir, som vist i tabellen nedenfor. Uavhengig av %-grensene nedenfor kan likevel oppgitt maksbeløp plasseres i sektoren.

Maksimalrammer pr. sektor:

Sektorer	Maks. % for sektoren	Maks. beløp pr. papir
a) Stat	100 %	50 mill. kr
b) Bank	100 %	50 mill. kr
c) Kommune/-garanti	50 %	40 mill. kr
d) Statsselskaper	40 %	40 mill. kr
e) Industri	25 %	30 mill. kr

- a) Stat og statsgaranterte lån utstedt av norske statsforetak.
- b) Bankinnskudd og verdipapirer i finansinstitusjoner med forvaltningskapital over NOK 5 milliarder, og minimum egenkapital tilsvarende det til enhver tid gjeldende krav fra norske myndigheter, for tiden 8 %.
- c) Kommune/-garanti: Fylkeskommuner og kommuner, eller lån til virksomheter garantert av fylkeskommune eller kommune.
- d) Statsselskaper: Selskaper som er 100 % eid av staten.
- e) Industri: Det kan plasseres i rentebærende verdipapirer utstedt av industriselskaper som minimum er ratet med BBB (tilsvarer risikoen til gjennomsnittet av norske banker).

Plasseringer i selskaper som ikke er ratet, kan gjøres etter særskilt vurdering av selskapene av fylkeskommunens kontakter i finansmarkedet, og av de som har fått fullmakt til å foreta plasseringer.

1.3 Rentesikringsinstrumenter

Det kan ikke brukes rentesikringsinstrumenter i forvaltningen av likviditet beregnet til driftsformål.

1.4 Etiske retningslinjer for plasseringer

Buskerud fylkeskommune skal tilstrebe å holde en høy etisk standard i sine plasseringer. Det forutsettes at alle forvaltere fylkeskommunen samarbeider med, investerer i selskaper som opererer innenfor nasjonale og internasjonale lover og regler. Videre legges det til grunn at vurderingene fra folkerettsrådet i Statens Petroleumsfond følges.

1.5 Aktiv forvaltning

Buskerud fylkeskommune kan inngå avtale om aktiv forvaltning for deler av driftslikviditeten. For avtale om dette gjelder de samme begrensninger med hensyn til bruk av finansielle instrumenter som fremgår av pkt. 1.2.

Avtale om aktiv forvaltning inngås med bakgrunn i et begrenset anbud blant forvaltere. Forvalteren som velges må tilfredsstille Kredittilsynets regelverk og vurderes i henhold til kriteriene i del 1, pkt. 2.2. Når avtale om aktiv forvaltning inngås, skal det utarbeides en egen forvaltningsinstruks.

Avtale om aktiv forvaltning skal revurderes minimum hvert tredje år ved at det gjennomføres en begrenset anbudsrunde i markedet. Avtalen kan revurderes hyppigere hvis forvalteren(e) ikke oppnår forventede resultater.

2. Rentebinding på plasseringene

Gjennomsnittlig rentebindingstid for plasseringer skal ikke overstige 12 måneder.

3. Rapportering

Rapportering skjer i henhold til dette dokumentets del 1, pkt. 5.

Del 4. Rammer for forvaltning av finansielle aktiva adskilt fra midler beregnet for driftsformål

1. Innledning

Kontanter som genereres ved salg av eierandeler i selskaper og/eller tilbakebetaling av innskutt kapital/ansvarlig lån fra selskaper, som Buskerud fylkeskommune har eierandeler i, er midler som er adskilt fra fylkeskommunens driftslikviditet. Når slikt salg eller tilbakebetaling skjer skal fylkestinget vedta tidshorisont, ramme for forvaltningen og eventuell disponering av midlene i handlingsprogrammet.

2. Målsetting

Ved forvaltning av midler, som er beskrevet under pkt. 1 ovenfor, skal det legges vekt på at midlene plasseres på en måte som ivaretar hensynet til risiko, avkastning, likviditet, etiske retningslinjer og bevaring av fylkeskommunens formuesverdier.

3. Plassering

Fylkestinget skal i en egen sak vedta bruk av plasseringsinstrumenter og tidshorisont for forvaltningen av midlene. I saken til fylkestinget må minst følgende momenter vurderes:

- Definisjon av beløp og tidshorisont for midlene.
- Risikoprofil, hvilke aktiva det kan plasseres i og strategisk fordeling mellom disse.
- Avkastningskrav, herunder disponering av avkastningen, oppbygging av buffere og bevaring av de formuesverdier som skal forvaltes.
- Organisering av forvaltningen herunder bruk av aktiv forvaltning, fond osv.

Ved valg av forvalter for avtale om aktiv forvaltning gjelder reglene i del 3, pkt.1.5, andre og tredje avsnitt.

4. Fullmakter og ansvarsforhold

Hvis annet ikke vedtas av fylkestinget, gjelder reglene i del 1, pkt. 4.

5. Rapportering og kontroll

Hvis ikke annet vedtas av fylkestinget, gjelder reglene i del 1, pkt. 5.

Definisjoner

- **Finansiell risiko:**
 - Administrativ risiko: Kan deles inn i en intern og en ekstern risiko:
 - Den eksterne risikoen er faren for at noe går galt på grunn av forhold hos aktørene som det handles med i markedet. Stikkord her er soliditet, eierforhold, kompetanse/bemanning, rutiner og kontroll.
 - Den interne risikoen er at det internt ikke er tilstrekkelig kompetanse, ressurser eller egnede kontrollrutiner for finansforvaltningen.
 - Kredittrisiko: Risikoen for at långiver ikke får tilbakebetalt sitt tilgodehavende ved forfall (konkursrisiko).
 - Likviditetsrisiko: Risikoen for ikke å få omgjort plasseringer til likvider ved behov. I dette risikobegrepet inngår verdipapirets omsettelighet.
 - Renterisiko: Risikoen for tap eller gevinst hvis renten endrer seg. I begrepet inngår kursrisiko/rentefølsomhet (durasjon/varighet), dvs. endring i det rentebærende papirets verdi ved endring av markedsrenten.
 - Systematisk og usystematisk markedsrisiko er knyttet til generelle verdiendringer i et marked (systematisk) eller verdiendringer knyttet til et enkelt investeringsobjekt (usystematisk).
 - Valutarisiko: Risiko for tap ved kursendringer mellom ulike valutaer i valutamarkedet.
- **Rentesikringsinstrumenter:** Finansielle instrumenter hvor låntaker gjør avtale med en finansinstitusjon om å regulere renten på et lån, for å styre renterisikoen. Eksempler på rentesikringsinstrumenter er rentebytteavtale (SWAP), rentetak, rentegulv, rentekorridor (collar), fremtidig renteavtale (FRA) og renteopsjon.